

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I. Lovforslagets baggrund og indhold

Lovforslaget fremsættes for at tilvejebringe et mere hensigtsmæssigt lovgrundlag for daghøjskolernes og produktionsskolernes placering i det samlede voksen- og ungdomsuddannelsesbillede.

Forslaget må ses på baggrund af Folketingets debat om redegørelsen om Uddannelse til Alle (unge) fra november 1993 og redegørelsen om voksenuddannelse fra maj 1994. Det er i dag almindeligt anerkendt, at en massiv forøgelse af voksenuddannelsesindsatsen er en af forudsætningerne for vækst i beskæftigelsen og et væsentligt bidrag til et smidigere og mere konkurrencedygtigt arbejdsmarked. Uddannelsesaktiviteter skal være med til at sikre, at en stor del af de voksne, der har brug for supplerende uddannelse, får mulighed herfor.

Dette fremgår bl.a. af rapporten fra 4-partsudvalget om voksen- og efteruddannelse af juli 1994.

Som led i en styrket voksenuddannelsesindsats anbefaler udvalget et efterspørgselsstyret udbud finansieret ved aktivitetsbestemte tilskud og deltagerbetaling.

Endvidere skal der lægges vægt på et bredt udbud af uddannelser, der ligestiller erhvervsrettede, almene og folkeoplysende tilbud.

Især er det væsentligt at sikre, at uddannelsesmulighederne for de kortuddannede prioriteres højt for at medvirke til nedbringelse af den strukturelle arbejdsløshed og for at undgå denne gruppes udstødning af arbejdsmarkedet.

Også på ungdomsuddannelsesområdet skal der ske en udbygning, og i en redegørelse til Folketinget i november 1993 fremlagde undervisningsministeren en handlingsplan for uddannelse af alle unge.

Målgruppen er de knap 25 % af en ungdomsårgang, der ikke får en ungdomsuddannelse, enten fordi de ikke påbegynder en sådan uddannelse, eller fordi de ikke gennemfører den.

For at skabe uddannelse til alle unge er der taget, og vil der blive taget, en lang række initiativer, herunder etablering af nye, tværgående uddannelsesfor-

løb sammensat af kendte elementer, der bedre modsvare de unges individuelle behov.

På nuværende tidspunkt er erhvervsgrunduddannelsen (egu) blevet igangsat, og 1. januar 1995 startede den fri ungdomsuddannelse (FUU). Endelig forberedes etableret brobygningskurser, der skal lette overgangen fra grundskolen til ungdomsuddannelserne.

Daghøjskolerne og produktionsskolerne er tiltænkt en større rolle i udbygningen af voksen- og ungdomsuddannelserne.

Produktionsskolerne har hidtil været knyttet tæt til det kommunale aktiveringssystem, men den pædagogiske model med tæt forbindelse mellem undervisning og produktion har slået så meget an, at produktionsskolerne må siges at dække et behov, der rækker ud over det snævert aktiveringsmæssige. Der vil derfor være behov for skolerne også i perioder med lav ungdomsarbejdsløshed.

Daghøjskolerne har mange års erfaring med udvikling af kurser, som har været meget efterspurgt af kortuddannede kursister, primært ledige, men i stigende grad også af beskæftigede med voksenuddannelsesstøtte eller med orlovsydelse. Daghøjskolerne er derfor et vigtigt og naturligt led i den igangværende udbygning af voksenuddannelserne.

Imidlertid har de eksisterende finansierings- og styringsregler for såvel daghøjskoler som produktionsskoler ikke vist sig tilstrækkeligt hensigtsmæssige. Skolerne kan i dag kun vanskeligt matche de nye krav, der navnlig er blevet aktuelle fra 1994 i forbindelse med arbejdsmarkedsreformen og reformen af den kommunale aktiveringsindsats.

Med forslaget bliver skolernes tilbud ikke længere primært aktiverende tilbud til ledige, men ordinære uddannelsesstilbud til uddannelsessøgende. Som en konsekvens heraf vil der være frit optag til skolerne.

Finansiering

Hovedhjørnestenen i lovforslaget er en finansieringsreform, der forenkler og erstatter det klude-tæppe af finansieringsordninger, der har udviklet sig for de to skoleformer siden den nuværende lov tråd-